

Запитання для самоконтролю здобувачів

1. Поясніть конституційну місію Вищої ради правосуддя (ВРП): які проблеми судової системи ця інституція має вирішувати і чому без неї неможливо забезпечити незалежність суддів?
2. Зіставте повноваження ВРП у трьох площинах: кадрові (призначення/звільнення/переведення), дисциплінарні (відповідальність, відсторонення), гарантійні (згода на затримання/арешт). Які конституційні запобіжники обмежують кожну з цих площин?
3. Опишіть стандарт «пропорційності» у дисциплінарній відповідальності судді: коли помилка у рішенні є предметом апеляції/касації, а коли — підставою для дисциплінарного стягнення?
4. Побудуйте алгоритм від моменту подання дисциплінарної скарги на суддю до остаточної крапки судового контролю. Вкажіть органи, процесуальні документи, ключові строки та можливі результати.
5. Поясніть, чому згода ВРП на затримання/тримання під вартою судді не дорівнює «іммунітету від кримінальної відповідальності». Наведіть приклад ситуації *in flagrante delicto*, коли згода не потрібна.
6. Порівняйте ролі ВККС і ВРП у доборі суддів: які «hard skills» перевіряє ВККС, а які аспекти доброчесності/етики — ВРП? Чому подвійний фільтр знижує ризики для довіри суспільства?
7. Розкрийте зміст і практичний ефект негативного висновку Громадської ради доброчесності (ГРД). За яких умов і якою більшістю ВККС може «подолати» такий висновок? Які ризики для легітимності рішення при подоланні?
8. Хто формує склад Етичної ради та в чому її призначення щодо ВРП? Поясніть, як участь міжнародних експертів впливає на довіру до рішень про доброчесність.

9. Поясніть інституційний статус Державної судової адміністрації (ДСА): за що вона відповідає і чому організаційна/бюджетна автономія судової влади є елементом її незалежності?
10. Опишіть місце та функції Служби судової охорони (ССО) у системі правосуддя. Чим відрізняється її підзвітність/підконтрольність від поліції або НГУ, і чому це важливо для безпеки судів?
11. Розкрийте систему суддівського самоврядування: з'їзд суддів, Рада суддів України, збори суддів суду. Які питання «внутрішнього життя» вони вирішують і як обмежені законом?
12. Казус. ВККС рекомендувала кандидата на посаду судді; ВРП відмовила у внесенні подання Президенту через сумніви в доброчесності (недекларовані активи члена сім'ї). Які процесуальні опції кандидата? Які стандарти доказування та оцінки пояснень мають застосовуватися?
13. Казус. Дисциплінарна палата ВРП застосувала до судді догану за пропуск «розумних строків». Суддя посиляється на «надмірне навантаження», відпустку секретаря та воєнні ризики в регіоні. Які критерії має зважити ВРП/суд під час перегляду, щоб не перетворити об'єктивні чинники на «вину» судді?
14. Опишіть порядок судового оскарження актів ВРП: юрисдикція, інстанційність, предмет перевірки та межі розгляду судом (що може і чого не може переглянути Верховний Суд/Велика Палата).
15. Як рішення ЄСПЛ у справах *Volkov v. Ukraine* та *Denisov v. Ukraine* вплинули на дисциплінарні процедури щодо суддів в Україні? Сформулюйте 2–3 ключові стандарти, які національні органи мусять враховувати.
16. Наведіть приклади рішень ВРП/судів, де публічна комунікація судді (соцмережі, ЗМІ) стала предметом оцінки доброчесності/етики. Де межа свободи висловлювань судді і як вона співвідноситься з довірою до правосуддя?

17. Розробіть короткий чек-лист процесуальних гарантій для дисциплінарного провадження щодо судді (повідомлення, доступ до матеріалів, право бути почутим, неупередженість складу, пропорційність санкції, мотивування рішення).
18. Поясніть, чому «кадровий дефіцит» (вакансії, тривалі конкурси) є не лише адміністративною проблемою, а й конституційним ризиком для права на розгляд справи упродовж розумного строку. Яку роль тут відіграють ВККС, ВРП і ДСА?
19. Сформулюйте аргументи «за» і «проти» підвищених кворумів/кваліфікованих більшостей під час ухвалення ВРП рішень щодо призначення/звільнення суддів. Як це впливає на баланс між ефективністю й гарантіями від зловживань?
20. Запропонуйте зміни (точково) до законодавства або процедур, які б підвищили передбачуваність і прозорість дисциплінарних рішень щодо суддів, не послаблюючи при цьому їхню незалежність. Обґрунтуйте, як кожна зміна зменшить ризик довільності.